

گزارش

سی‌وپنچ‌سنسال از کوچ ابدی شهریار می‌گذرد، شاعری که به زبان فارسی و ترکی شعر می‌سرود و حسین منزوی او را «ترک پارسی‌گوی» می‌خواند.

بیست‌وهفتم شهریور ماه، سی‌وپنجمین سال‌روز درگذشت سید محمد حسین بهجت تبریزی متخلص به شهریار و روز بزرگداشت این شاعر است که در تقویم به نام روز شعر و ادب فارسی‌نام‌گذاری شده‌است. شهریار از چهره‌های شاخص ادبیات و شاعر منظومه معروف «حیدر بابایه‌سلام» است که در سال ۱۲۸۵ در تبریز متولد شد. تحصیلات مقدماتی را با خواندن گلستان و نصاب در مکتب نزد پدر دانشمند خویش شروع کرد و در همان زمان با دیوان خواجه الفی سخت یافت.

ذوق شاعری سیدمحمدحسین از اوان کودکی نمایان شد. او در ۱۲ سالگی شعرهایش را با تخلص «بهجت» در مجله «ادب» به چاپ می‌رساند و بعدها با تَقال به دیوان حافظ شبیازی، تخلص «شهریار» را برگزید و درنهایت نامش با همین تخلص در تاریخ ادبیات ثبت شد.

البته خود می‌گوید: «ذوق و حساسیت ادبی‌ام را بیشتر مدیون مادرم هستم. مادرم سواد خواندن و نوشتن نداشت ولی اشعار بسیار لطیف ترکی و فارسی را به خاطر داشت و وقتی که شعر لطیفی می‌خواند می‌لرزید و اشک می‌ریخت. این بود که علاوه بر وراثت حال و هوای مادرم از کودکی در روح من منعکس شد. در چهار پنج‌سالگی اولین شعری را که من حس کردم و به ذائقه سپردم مادرم خواند که این دو بیت ترکی بود که هنوز در مغز من صدا می‌کند و به نظر من از لطیف‌ترین اشعار دنیاست: «گنتمه ترسا بالاسی منده سنه سنه سایه گلیم/ دامینندن یاپوشوم مند»

کلیسا یه گلیم» که بعدها بنده در مصراع دوم تصرّف کردم و آن را این طور تغییر دادم: «گنتمه ترسا بالاسی منده سنه سنه سایه گلیم/ قوی دالینجان سورونوم مند

کلیسا یه گلیم». از این موقع خشت اول ذوق ادبی من کار گذاشته شد و این دوبیت را از چهار پنج‌سالگی حفظ کردم

و همیشه می‌خواندم تا به سن هفت‌سالگی رسیدم. در سن هفت‌سالگی کلفتی داشتیم به اسم رقیه باچی. شب بود،

می‌خواست شام بیآورد. من از این موقع خشت اول ذوق ادبی من کار خوسم می‌آمد. بهش گفتم: «رقیه باجی‌باشیمین تاجی/ اتی ات ایته منه وئر کنه»
ایمنی: ایچی رقیه!، تاج سر من، گوشت را بنذاز جلو سگ، برای من برنج بیآورد.»

شهریار پس از مدتی به تبریز منتقل شد. شهریار در سرودن اشعار فارسی و ترکی تبحر داشت. از جمله غزل‌های معروف او می‌توان به «مدی جانم به قربانت ولی حالا چرا» و «علی ای همای رحمت» اشاره کرد. شهریار نسبت به علی بن ابیطالب (ع) ارادت ویژه‌ای

حمیدرضا جعفریان رییس سازمان سینمایی سوره به ارایه توضیحاتی درباره عملکرد این مجموعه پرداخت.

به گزارش مهر، نشست خبری حمیدرضا جعفریان رئیس سازمان سینمایی سوره در این سازمان برگزار شد. در ادامه جعفریان مطرح کرد: عملکرد و اقدامات ما حتماً باید ارزیابی و نقد شود و فکر می‌کنم این نقدها می‌تواند مسیر ما را بهبود بدهد با این حال در ابتدا می‌خواهم به این اشاره کنم که نه ما مثل عزیزانی هستیم که در روز ملی سینما برای سینما فایحه خواندند نه مثل برخی که وضعیت سینما را ایده‌آل می‌دانند. سینما دغدغه ماست و به آن فکر می‌کنیم، هنوز فکر می‌کنیم با مردم فاصله داریم و باید کارهای ما متنوع و نوآورانه باشد هویت ما همچنان هویت حوزه هنری در دهه ۶۰ و ۷۰ است چون آن هویت برای همه شناخته‌شده‌است که همراه با امیدآفرینی بود و سینمای قهرمان‌محور را داشتیم. پس تلاش‌مان این است که آن را احیا کنیم از همین منظر تلاش کردیم آثار امیدآفرین و شورانگیز و با محوریت احیای خانواده‌داشته باشیم. تلاش کردیم در کنار این‌ها به وقاف، همدلی و تکیه بر اشتراکات برسیم و هنرمندان و فیلمسازان سوره را مثل خانه خود بدانند همچنان که حوزه را در دهه‌های گذشته می‌دانستند و هرگونه رویکرد دلسوزانه که منجر به بهبود شود پیگیری می‌کنیم. رییس سازمان سینمایی سوره اظهار کرد: در فضای دهه ۶۰ باشگاه فیلم سوره طرحی برای مخاطبان نوجوانان داریم که به همراه کانون پرورش فکری ساخته می‌شود. آن فیلم در فضای دهه ۶۰ است. فیلم امیرعباس ربیعی با عنوان موقت «قطعه صفر مری» هم با سازمان فرهنگی هنری شهرداری چند روز دیگر وارد مرحله تولید می‌شود البته تصویر شهر هم در این فیلم که در ژانر حادثه‌ای و با موضوع زلزله بم است همراهی می‌کند. ۲ فیلم انیمیشن هم داریم، واقعیت این است که در محورهای تحولی سازمان

«اجابت» به مرحله تدوین رسید

فیلم اجابت به تهیه کنندگی و کارگردانی امیرهوشنگ کریمی روی میز تدوین قرار گرفت. به گزارش روابط عمومی این پروژه، اجابت که فیلمی است در ژانر مذهبی در حرم حضرت عبدالعظیم حسینی(ع) فیلمبرداری خود را به پایان رساند تا پس از پایان مراحل پس تولید، آماده پخش از رسانه‌ها و شبکه‌های مجازی شود. دستیار دو فیلمبردار:رسول درنگ صدابردار: اردلان قنبری تدوین: اردلان قنبری طراح لباس: امیر حسین حاجیان طراحی پوستر: جلال سمیعی عکاس: یحیی افضل‌ی مدیر تولید:حسین طاهری

جدیدترین آلبوم‌های بازار موسیقی کدام‌اند؟

شهریورماه امسال آلبوم‌های متنوعی منتشر و روانه بازار شده‌اند؛ آثاری در ژانرهای مختلف که طیف گسترده‌ای از مخاطبان را شامل می‌شوند.

هرچند که انتشار تک‌آهنگ این روزها به انتشار آلبوم‌های موسیقی می‌چربد اما نمی‌توان از آثاری که تابستان امسال منتشر شد هم غافل بود.

آلبوم «بهار آوا» اثری از جمعی از هنرمندان موسیقی نواحی ایران است شامل ۱۱ قطعه موسیقی و توسط حوزه هنری منتشر شده است. در این آلبوم می‌توان قطعاتی از حاج سهراب محمدی (کرمانجی)، محمد رضا شاهمرادی (کرمانجی)، حسین ولی‌نژاد (کرمانجی)، فرامرز رستمی (ملمح کرمانجی، ترکی)، جمشید

رییس سازمان سینمایی سوره:

۶ فیلم به «فجر ۴۲» می‌رسانیم

سینمایی سوره این موضوع اهمیت داشته که در حوزه کودک هم تمرکز کنیم. چند فیلم انیمیشن داریم که ۲ فیلم امسال آماده می‌شود. تیمی که پیش از این «هنیامین» را ساخته بودند امسال «رؤیا شهر» را در فضای تخیلی فانتزی ساخته‌اند که آن هم یک قهرمان دارد که در فضای خیر و شر است، البته محوریت خانواده هم دارد. انیمیشن سینمایی «مسافری از گانورا» هم تولید شده است که در فضای فانتزی تخیلی است و درباره ورود فضایی‌ها به ایران است که کودک‌کام محور آن هستند. این فیلم‌ها با مشارکت با صندوق سپهر و صندوق دانشگاه در بخش خصوصی تولید شده است که یکی از آنها به جشنواره فیلم کودک هم ارسال شده است امیدوارم این قاعده عرفی که آثاری که در جشنواره کودک حضور پیدا می‌کنند، نمی‌توانند در فجر باشند بر داشته شود. با این اوصاف باید بگویم نییمی از آثار ما روی کودک و نوجوان تمرکز دارد. وی درباره جشنواره «صد» هم گفت: سال گذشته دوره سیزدهم این رویداد را با وقفهای چند ساله برگزار کردیم. امسال هم بنا داریم جشنواره «صد» را برگزار کنیم گرچه پیش از این در برگزاری این رویداد یک روال عرفی دوساله‌ه وجود داشت اما امسال تصمیم گرفتیم جشنواره «صد» را هم برگزار کنیم. جعفریان با بیان اینکه امسال بنا داریم شب سینما را در مهر برگزار کنیم، درباره تولیدات قهرمان محور بیان کرد: واقعیت این است که مسائلی زیادی را در دست داشتیم و در چند سریال این طراخی را داریم که اقتباسی از شاهنامه داشته باشیم. باید بگویم در سریال روی این موضوع تمرکز کردیم ولی بخشی

یعنی یک سال قبل از دریافت درجه دکترای خویش، دست از ادامه تحصیل کشید و به خراسان رفت. شهزاد دختر او به نقل از پدر گفته که روحیه پدرش با پزشکی و مخصوصاً جراحی سازگار نبوده است: «بعد از هر عمل جراحی که انجام می‌دادم، احساس ضعف می‌کردم و حالم به‌هم می‌خورد.» البته علت شکست عشقی و ناراحتی خیال و

پیشامدهای دیگر، بر این موضوع بی‌تأثیر نبوده است. او پس از سفری چهارساله به خراسان برای کار در اداره ثبت اسناد مشهد و نیشابور، به تهران بازگشت. در سال ۱۳۱۳ که شهریار در خراسان بود، پدرش حاج میرآقا خشکنایی که وکیل بود، درگذشت. در سال ۱۳۱۵ در بانک کشاورزی استخدام و پس از مدتی به تبریز منتقل شد.

شهریار در سرودن اشعار فارسی و ترکی تبحر داشت. از جمله غزل‌های معروف او می‌توان به «مدی جانم به قربانت ولی حالا چرا» و «علی ای همای رحمت» اشاره کرد. شهریار نسبت به علی بن ابیطالب (ع) ارادت ویژه‌ای

شاید به مناسبت نزدیکی به شعر ایده‌آلم باشد که از

ساخته‌هایم نیز آخرین اثرم را دوست دارم؛ زیرا گذشته از این‌که مدتی با اندیشه‌های آن انس گرفته و بالأخره در حال استسراق آن را نوشته‌ام، هنوز هم انعکاس آن در اعصاب من باقی است. اکنون شعری که خودم بیشتر در مغزم منعکس است، قطعه «پیام بر اینشتین» است که آخرین اثرم است.

مثلاً وقتی به یاد مادرم می‌افتم قطعه «ای وای مادرم» تقریباً احساساتم را قانع می‌کند و برای این قطعه در ادبیات جدید فارسی شای قابل می‌شوم. وقتی از خاطره‌های کودکی یاد می‌کنم منظومهٔ «حیدر بابا»، متأسفانه هنوز به فارسی ترجمه نشده، برایم عزیزتر می‌نماید. گاهی که از جوانی و عشق‌های آن به یاد می‌آورم چندین غزل خاطره‌آمیز که اتفاقاً همیشه به خاطرهم هست در حالی که از موسیقی کمک می‌گیرم با خود زمزمه می‌کنم:

«کار گل زار شود گر تو به گلزار آبی/» «نه وصلت دیده بودم کاشسکی ای گل نه هجرانت!» « نالدم پای که چند از بی یارم بدوانسی/» «ای غنچه خندان چرا خون در دل ما می‌کنی/» «تو ای بالا بلا دلبر بگو منزل کجا داری» وقتی از عظمت گذشتت زمان و شکوه تاریخ متأثرم، منظومهٔ «تخت جمشید» به عظمت بنسای خود تخت

جمشید در نظرم خوندمایی می‌کند. به ندرت هم یادی از محرومیت‌های خود و بی‌وفایی یاران کرده و این غزل را هسته و زیر لب می‌خوانم:

به تیره‌بختی خود کس نه دیدم و نه شنیدم

ز بخت تیره خدایا چه دیدم و چه کشیدم تنها در حقیض و اوج حال خود دو بیت از خواجه هست که چنگی به دلم می‌زند: «به قول مطربان از خود به‌در رفتم گسه و بیگه/ کسز آن راه گران قاصد خبر دشوار می‌آورد» و «همچو حافظ غریب در ره عشق/ به مقامی رسیده‌ام که مپرس»

وقتی هم صرفاً سخن از شعر ناب و مینیانوورهای شعری و تخیل‌های وحشی است تابلوهای «افسانه شب»، دو مرغ بهشتی» و «هیدایان دل» به نظرم جلوه‌ای پیدا می‌کند. اما ساع و حال امروز که متن صفحه خاطره باشد توجه کرده است. شهریار در مصاحبه با اطلاعات ماهانه، در بهمن ۱۳۳۳، شماره ۸۳ در پاسخ به این که کدام شعر خود را دوست دارد، می‌گوید: «من نمی‌دانم کدام را بیشتر دوست دارم، ولی چسون می‌دانم که این جواب کسی را قانع و محلی را اشغال نمی‌کند، توضیح زیرین را بر آن می‌افزایم: من از اشعار خود یک قطعه هست که آن را بیش از همه دوست دارم، اما این قطعه هنوز روی کاغذ نیامده و آن شعر ایده‌آل» من است.

شاید به مناسبت نزدیکی به شعر ایده‌آلم باشد که از

از این ماجرا به دلیل پیچیدگی تولید دشوار است. در فضای سینما پیچیدگی تولیدی و هزینه‌ها زیاد است با این حال در تاریخ ۲۰۰ ساله اخیر سوره‌هایی داریم ولی رسیدن به آن دوره سخت است. در فضای انیمیشن هم چند سریال ما در حوزه اسطوره‌ای است. در حوزه قصص قرآنی پیچیدگی‌های وجود دارد که کارگردان خود باید موضوعات را بفهمد با ایم اوصاف ما الان اثری در دست تألیف نداریم.

جعفریان درباره وضعیت مطلوب سینما گفت: خیلی از فعالان سینما الان وضعیت سینما را مطلوب نمی‌دانند ضمن اینکه اول و آخر سینما با تألیف و خلق اثر هنری شناخته می‌شود. از منظر ما اینکه سینما چقدر قهرمان محور است، چقدر مخاطب را به حرکت می‌اندازد، چقدر خانواده در آن مهم است، اهمیت دارد که این فاصله را می‌توان در نسبت سینمای ایران و وضع مطلوب دید و ما در پیگیری آن وضعیت مطلوب هستیم.

رئیس سازمان سینمایی سوره مطرح کرد: ما نیاز به پرداخت‌تدریجی به قهرمان داریم و بخشی از آن منوط به مسیری است که ابتدا باید طی شود. هنوز نمی‌دانیم کجاییم و داریم این موضوع را تست می‌کنیم ولی همیشه تلاش ما این بوده است که نسبت به عمق پیدا کردن شخصیت‌ها و نسبت شخصیت‌ها با هم حرکت کنیم. تلاش می‌کنیم مدام این موضوع را تست کنیم. ما نهایتاً می‌توانیم یک گخطوی را پررنگ کنیم اما اول و آخر این هنرمند است که می‌تواند آن را بازآفرینی کند. وی درباره شفاف سازی گفت: آنچه که الان در فضای سینما کار می‌کند زست شفافیت است تا خود شفافیت. ما خیلی شفافیت در موضوعات نداریم. این موضوع خیلی کارکرد ژورنالیستی پیدا کرده است. من ندیده‌ام در اعلام آمار و ارقام مسیر شفافیت طی شود. اینکه چه کسی چقدر گرفته و… همه را می‌دانیم. شفافیت گاهی تبدیل به پز می‌شود.

نمایش «موقعیت مهدی»

در جشنواره ایتالیایی «هنر پلیس»

فیلم سینمایی «موقعیت مهدی» به همت اداره کل تامین و رسانه بین‌الملل سیما در بیست‌وهفتمین دوره جشنواره فیلم «هنر پلیس» که از ۲۳ تا ۲۹ اکتبر ۱۱ (الی ۷ اسیان) در ایتالیا برگزار می‌شود، به نمایش در خواهد آمد. «موقعیت مهدی» اولین ساخته هادی حجازی‌فر در کسوت کارگردان و محصول مرکز سیما فیلم است. «موقعیت مهدی» در چهارمین جشنواره فیلم فجر برنده پنج جایزه، از جمله سیمرغ بلورین بهترین فیلم شد و توانست در اکران عنوان پر فروش‌ترین فیلم دفاع مقدس تاریخ سینمای ایران را از آن خود کند. این اثر مورد تمجید رهبر انقلاب نیز قرار گرفت.

ولی نژاد (کرمانجی)، یدالله باغجقی (کرمانجی)، حاج عیسی قلی‌پور (کرمانجی)،

آنا مراد رستگاری (ترکمنی)، برات مقیمی (کرمانجی)، احمد بهین (ترکی) و رحیم رضایی (کرمانجی) بشنود.

«حساس رهایی»

آلبوم موسیقی «حساس رهایی» اثری از رسول بهداد و با آهنگسازی مصباح قمصری است.

این اثر که توسط «نغمه‌سازان دلنشین» منتشر شده است، شامل ۹ قطعه می‌شود و اثری بی‌کلام در ژانر موسیقی تلفیقی است که به آهنگسازی مصباح قمصری و نوازندگی سازهای کوبه‌ای رسول بهداد در ۹ قطعه منتشر شده است. «حلقه سودا»، «بنی نسواي من»، «گرفت و گیر»، «سوگو»، «رنکین کمان»، «ضربی والا»، «فرشته»، «مرز»، «رویای دور دست» آثاری هستند که در این آلبوم شنیده می‌شوند.

فرهنگ و هنر

نگاه

آیا زبان فارسی هنوز

قدرتمند و توانمند است؟

باید باور کنیم که زبان فارسی امروز نیز همان قدرت و قوت، و همان جایگاه و پایگاه دیروز را می‌تواند به دست آورد؛ این زبان هنوز توانمند است، ثروت آفرین و امیدزا، به شرط آنکه برای آموزش و گسترش‌آن در جهان، و تقویت و پیرایش آن در داخل بکوشیم.

۲۷شهریور ماه، سنال‌روز درگذشت استاد شهریار، با تصویب شورای عالی انقلاب فرهنگی روز شعر و ادب پارسی‌نام‌گذاری شده است. محمدحسن مقیسه، استاد دانشگاه، در یادداشتی که برای انتشار در اختیار تسنیم قرار داده است، به اهمیت زبان فارسی و جایگاه تاریخی آن و چشم‌انداز روشنی که می‌تواند پیش روی زبان فارسی گسترده شود، اشاره کرده است. این یادداشت به شرح ذیل است:

رئیس جمهور هند، پس از عضویت ایران در گروه بریکس به زبان فارسی توثیت می‌زند؛ وزیر امرو خارجه ما در خاک عربستان، تعبیر خوشنام خلیج فارس را در سخنانش می‌گنجاند و جالب‌تر آنکه مترجم عرب زبان نیز بدون تغییر این ترکیب خوش لفظ که به قول آن شاعر غریبارانی، «با فارس درخشنده شده نام خلیجش»- همان اصطلاح «خلیج فارس» را به گوش ساکنان کشورهای عربی می‌رساند تا این کرانه ابی به نام تختسین و امیلش شناخته گردد.

نخست وزیر وقت پاکستان در دو سال پیش، هنگام ورود به ایران، افسوس می‌خورد که اگر پای انگلیسی‌ها به شبهه قاره باز نشده بود، می‌توانست به زبان فارسی با رئیس جمهور کشورمان سخن بگوید؛ آقای اردوغان، رئیس جمهور کشور ترک زبان همسایه ما نیز معروف است به فارسی‌گویی‌هایش؛ چه در دوران مبارزات انتخاباتی ریاست جمهوری ترکیه در همین چند ماه قبل که نشست رقیبای انتخاباتی‌اش را با این‌نیم پاره شعر فردوسی به چالش کشید: «نشستند و گفتند و برخاستند»،

و چه آن هنگام که در مسجد ایاصوفیه در سال ۱۳۹۵ (۲۰۱۳ میلادی)، آن بیت معروف سلطان محمد فاتح را قرائت کرد: پرده‌داری می‌کند در قهر قیصر عنکبوت/ بوم نوبت می‌زند بر طارم افراسیاب»

چه خیر است؟ زبان فارسی چه کرده که این چنین ذوق همگان را برانگیخته؟ این، خاصیت ذاتی زبان فارسی است؛ زبانی شیرین، آسان، روان و پرمغز؛ اگر ما در حال پیریزی تمدن نوین هستیم، زبان یکی از ستون‌های اصلی و محکم تمدن‌گستری است.

با زبان و بر پایه آن است که گسترش و آموزش فرهنگ، ادب، تاریخ و سنن شکل می‌گیرد و می‌تواند جهان شمول گردد. اگر به گذشته تاریخی در دو سوی جهان بنگریم، به همین نتیجه می‌رسیم. استعمارگران برای جا انداختن و اجارفی کردن آداب، عادات، باورهای ذهنی غلط خود در کشورهای مستعمره، اول زبان‌شان را جایگزین زبان‌های بومی کردند؛ به دو کشوری که در غرب و شرق ایران عزیز ما هستند، بنگرید: ترکیه و هند. زبان رسمی، اداری و مردم‌گوشه و بازار آن دو کشور، دست کم تا دو سده پیشین به فارسی بود و اکنون این زبان را فقط باید در کنخ دانشکده‌های ادبی یا بر سر در مساجد و مقابر و آثار قدیمی مشاهده کرد!

طبیعی است که با کم فروغ شدن زبان فارسی به عنوان حامل و حاصل اندیشه‌های اسلامی و میراث مسلمانی در این دو کشور، هم پیوند نسلهای ترکی و هندی با پیشینه درخشانشان بریده شد و هم همگان در شبکه‌های آثار مغرب تمدن غربی گرفتار آمدند؛ در حالی که اگر به حرکت پربرکت زبان فارسی بنگریم زبانی که از آشخور تمدن اسلامی و فرهنگ ایرانی سیراب شده، هرکجا که رفته، ثمره‌اش آداب خجسته بوده و آثار گرانبهای، و نمایاندن چهره‌های جاودان؛ از اخلاق و ادب و تواضع و رفتار نیک تا تولید کتب فراوان، ساخت برج و باروهای مجلل، بی‌ریزی باغ‌های باشکوه، بنای رصدخانه‌ها، مدارس و نظامیه‌ها، کتابخانه‌ها و به دست دادن شاعران، نویسندگان و مورخان و فیلسوفان و مهندسان و پزشکائی که جهان چون آنان را دیگر نخواهد زاد؛ پورسینا، فخر رازی، ابوریحان، فردوسی، حافظ، مولوی و … که از غرب تا شرق جهان را با حکمت، عقلانیت، اندیشه‌های نو، متمر و پایدار، فتح کرده و آراسته‌اند.

باید باور کنیم که زبان فارسی امروز نیز همان قدرت و قوت، و همان جایگاه و پایگاه دیروز را می‌تواند به دست آورد؛ این زبان هنوز توانمند است، ثروت آفرین و امیدزا، به شرط آنکه برای آموزش و گسترش‌آن در جهان، و تقویت و پیرایش آن در داخل بکوشیم و بدانیم که

«با زبان فارسی دنیا همه مال من است

هست این دنیا شبیه پیکر و ایران، روان»